

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту та права кафедра права

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації самостійної роботи студентів

I освітнього ступеня «бакалавр»

спеціальності 081 «Право»

Вінниця

2019

УДК 340.

ББК 67.9 (4УКР) 407

М-48

Мельничук М.О. Цивільне право України. Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів I освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 081 «Право». – Вінниця : РВЦ ВНАУ, 2019. – 16 с.

Рецензенти: кандидат юридичних наук, ст.викладач Пипяк М.І. (Вінницький національний аграрний університет), кандидат юридичних наук, доцент Бахновська І.П. (Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ)

Рекомендовано до видання науково-методичною радою Вінницького національного аграрного університету (протокол №8 від 17.04.2019 р.)

Науково-методичний центр ВНАУ

Всі права охороняються. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі без письмової згоди Науково-методичного центру ВНАУ.

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота студентів є важливим етапом всього процесу навчання і значною мірою забезпечує якість підготовки майбутніх спеціалістів.

Головною метою її є: розширення і поглиблення знань, умінь, одержаних на аудиторних заняттях; попередження їх забування; розвиток індивідуальних нахилів, талантів та здібностей студентів.

Самостійна робота виступає чи не єдиним способом виховання самостійності у набутті знань. Самостійність у набутті знань проявляється лише завдяки власній діяльності, з появою внутрішньої потреби у знаннях, пізнавальних інтересів, захопленості.

Самостійність у здобутті знань передбачає оволодіння складними вміннями і навичками бачити зміст та мету роботи, організовувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішуваних питань, пізнавальну та розумову активність і самостійність, здатність до творчості.

Самостійна робота студентів виконує такі функції:

- розширення і поглиблення програмного матеріалу, що вивчався в аудиторії;
- закріплення знань і вмінь, одержаних на аудиторних заняттях;
- формування вмінь і навичок самостійного опрацювання визначених питань;
- розвиток самостійного мислення шляхом надання аргументованих відповідей на питання для самоперевірки знань;
- набуття навичок застосування самостійно опрацьованого матеріалу під час відповідей на семінарських заняттях;
- вміння використовувати у навчальному процесі матеріали методичних рекомендацій та розробок.

У робочому конспекті студента обов'язково повинно знайти своє відображення виконання самостійної роботи. А саме:

- зазначений номер самостійної роботи, її тема, план;
- законспектовані основні положення питань;
- дана повна або часткова відповідь на питання для самоперевірки знань;
- бажано зробити аргументований висновок до теми.

Кожна самостійна робота оцінюється викладачем, її питання виносяться для обговорення на семінар, включаються до залікових білетів.

Мета курсу. Пізнавальне завдання. За допомогою цього курсу студент повинен засвоїти зміст цивільно-правових інститутів, об'єктивні закономірності їх розвитку, а також суть цивільно-правових категорій, передбачених у цивільному законодавстві (у тому числі й таких складних, як поняття майнових та цивільно-правових відносин, цивільно-правової відповідальності, права власності тощо).

Чимало теоретичних питань цивільного права не викликають суперечок у цивілістичній літературі, проте деякі з них і досі є предметом гострих дискусій. У цих випадках наводяться аргументи на користь тих чи інших позицій.

Практичне завдання. Вивчення курсу сучасного цивільного права не можна обмежити засвоєнням лише теоретичних положень і змісту цивільного законодавства.

Необхідно набути навички із застосування його норм до конкретних життєвих ситуацій. З цією метою у книзі наведено керівні роз'яснення пленумів Верховного Суду, в яких аналізується і узагальнюється судова практика з різних категорій цивільних справ. Показана також і арбітражна практика.

Основними завданнями курсу є:

- оволодіння необхідними теоретичними положеннями, що вироблені цивілістичною думкою;

- засвоєння нормативного матеріалу, закріпленого системою актів цивільного законодавства України;
- ознайомлення з судовою та іншою практикою застосування цивільного законодавства.

Програма навчальної дисципліни включає до себе поняття про: загальні положення цивільного права; здійснення та захист цивільних прав; виконання цивільних обов'язків; речове право; спадкове право; право інтелектуальної власності; загальні положення зобов'язального та договірному права; зобов'язання, що виникають: у зв'язку з передачею майна у власність; у зв'язку з передачею майна у користування; у зв'язку з виконанням робіт; у зв'язку з наданням послуг; із розпорядженням майновими правами інтелектуальної власності; із спільної діяльності; недоговірні зобов'язання.

Опанування наведеними вище питаннями повинно мати за мету вироблення у студентів правового мислення, навичок з тлумачення відповідних норм, формування первинних практичних навичок із застосування у своїй майбутній роботі набутих знань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Цивільне право України” студенти п о в и н н і:

з н а т и:

- стан основних проблем науки цивільного права;
- предмет та метод регулювання цивільних відносин;
- функції та принципи цивільного права, їх джерела;
- поняття, зміст та види цивільних відносин, їх специфіку, підстави виникнення та їх учасників;
- зміст підгалузей та правових інститутів цивільного права;
- сутність цивільних правових категорій.
- особливості правового регулювання окремих видів цивільних відносин; способи захисту цивільних прав та законних інтересів;

у м і т и:

- вільно орієнтуватися у системі цивільного законодавства та судовій практиці у цивільних справах.
- правильно тлумачити та застосовувати норми цивільного права; використовувати дані науки цивільного права для вирішення казусів.

3. ТЕМИ ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

ТЕМА 1. Zobов'язальне право і zobов'язання

Питання для самоконтролю знань

1. Поняття, загальна характеристика та функції zobов'язального права.
2. Співвідношення zobов'язального та речового права.
3. Система zobов'язального права.
4. Поняття zobов'язання, його зміст та підстави виникнення.
5. Суб'єкти у zobов'язанні.
6. Заміна сторін у zobов'язанні.
7. Третя особа у zobов'язанні.
8. Види zobов'язань.
9. Договірні та позадоговірні zobов'язання.
10. Грошові zobов'язання.

ТЕМА 2. Виконання zobов'язання

Питання для самоконтролю знань

1. Поняття та загальні умови виконання zobов'язання.
2. Суб'єкти виконання zobов'язання.
3. Предмет виконання zobов'язання.
4. Спосіб, строк (термін) та місце виконання zobов'язання.
5. Підтвердження виконання zobов'язання.

ТЕМА 3. Забезпечення виконання zobов'язання

Питання для самоконтролю знань

1. Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань).
2. Неустойка.
3. Завдаток.
4. Поручка.
5. Гарантія.
6. Застава.
7. Притримання.

ТЕМА 4. Припинення зобов'язань

Питання для самоконтролю знань

1. Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань.
2. Підстави припинення зобов'язань.
3. Виконання зобов'язання.
4. Передання боржником кредиторів відступного.
5. Зарахування зустрічних однорідних вимог.
6. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін.
7. Новація і сфера її застосування.
8. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу.
9. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення.
10. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання.
11. Смерть фізичної особи або ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання.

ТЕМА 5. Правові наслідки порушення зобов'язання

Питання для самоконтролю знань

1. Відповідальність за порушення зобов'язання

- 2.Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання.
3. Одностороння відмова від зобов'язання.
- 4.Розірвання договору.
- 5.Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання.
- 6.Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання.
- 7.Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

ТЕМА 6. Цивільно-правовий договір

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору.
- 2.Свобода договору та її межі.
- 3.Види договорів.
- 4.Публічний договір.
5. Договір приєднання.
- 6.Попередній договір.
- 7.Договір на користь третьої особи.
8. Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори.
- 9.Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах.
- 10.Зміна та розірвання договору.

ТЕМА 7. Договір купівлі-продажу

Питання для самоконтролю знань

- 1.Загальні положення про договір купівлі-продажу.
- 2.Права та обов'язки сторін за договором.
- 3.Правові наслідки порушення умов договору.
- 4.Види договорів купівлі-продажу.
- 5.Договір роздрібної купівлі-продажу та його види. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання

енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міні.

Тема 8. Договір дарування

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття, предмет, форма договору дарування та його види.
- 2.Права та обов'язки сторін за договором.
- 3.Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому.
- 4.Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи.
- 5.Розірвання договору на вимогу дарувальника.
- 6.Поняття, предмет та форма договору про пожертву.
- 7.Сторони за договором про пожертву. Права жертвувача.

Тема 9. Договір ренти

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття, предмет, форма договору ренти.
- 2.Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки.
- 3.Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Тема 10. Договір довічного утримання (догляду)

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду).
- 2.Сторони в договорі, їх права та обов'язки.
- 3.Забезпечення виконання договору.
- 4.Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору.
- 5.Перехід прав та обов'язків за договором.

Тема 11. Договір найму (оренди)

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття, предмет та строк договору найму.
- 2.Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки.
- 3.Права третіх осіб на річ, яка передана у найм.
- 4.Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм.
- 5.Припинення договору найму. Окремі види договору найму (оренди).
- 6.Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
- 7.Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Тема 12. Договір найму (оренди) житла

Питання для самоконтролю знань

- 1.Поняття договору найму (оренди) житла та його види.
- 2.Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла.
- 3.Сторони в договорі, їх права та обов'язки.
- 4.Строк договору.
- 5.Договір піднайму житла.
- 6.Заміна наймача у договорі.
- 7.Підстави та правові наслідки розірвання договору.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Критеріями оцінки знань студентів під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логіка викладення матеріалу, культура мови, емоційність та переконаність;

- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки.

Студенти ознайомлюються з критеріями оцінювання знань перед початком викладання дисципліни.

Максимальна сума балів з навчальної дисципліни, яку отримує студент протягом семестру дорівнює 100 балам.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни; оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх; виявив сукупність усвідомлених знань щодо об'єкта на основі розуміння його в системі певної науки та міждисциплінарних зв'язків; аргументовано і логічно формулював висновки та робив узагальнення за питанням/темою, глибоко і всебічно розкривав зміст питань, які обговорювалися; вільно оперував науковими термінами та поняттями, викладав матеріал літературною мовою; постійно готувався до навчальних занять; виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальні та колективні завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації; здійснював підготовку завдань за допомогою різних технічних засобів та програмних продуктів; працював із додатковою літературою, Інтернет-ресурсами; своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, брав участь у наукових заходах (олімпіадах, студентських наукових конференціях, науково-дослідній роботі кафедри),

але допускав при усних або письмових відповідях, тестуванні окремі неточності, студент після закінчення семестру може отримати від 90 до 100 балів, що відповідає оцінці "А" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі та оволодів практичними навичками та вміннями; творчо підходив до вирішення завдань, вільно розв'язував їх; доказово розкривав основні положення теми; повно, чітко та логічно відповідав на поставлені питання, показав розуміння сутності теорій, понять, предметів, явищ тощо; викладав

матеріал літературною мовою, оперував науковими термінами та поняттями; виявив здатність практично оцінювати окремі факти, явища, процеси; виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, у т.ч. модульного контролю та з самостійного опрацювання,

але недостатньо використовував додаткову літературу; при усних відповідях не досить повно й аргументовано викладав матеріал, під час письмового тестування допускав окремі помилки, студент після закінчення семестру може отримати від 82 до 89 балів, що відповідає оцінці "B" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі; оволодів практичними навичками й вміннями; зіставляв, узагальнював, систематизував інформацію; давав повну, розгорнуту та аргументовану відповідь на поставлені питання; доказово розкривав основні положення теми та зміст питань, що обговорювались; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання, передбачені програмою дисципліни, у т.ч. індивідуальне завдання, завдання модульного контролю та з самостійного опрацювання,

але допускав окремі помилки при тестуванні; виявив деякі недоліки при усних відповідях; не виявив належної активності при обговоренні питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував додаткову літературу; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до оформлення, не виявив до нього творчий підхід, студент після закінчення семестру може отримати від 75 до 81 балів, що відповідає оцінці "C" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв значну частину теоретичного матеріалу; виявив знання і розуміння основних теоретичних положень дисципліни; аналізував певні процеси /явища/, показники; відповідав на питання, які обговорювались на занятті; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання модульного контролю, індивідуальне завдання,

але допускав окремі помилки при усних відповідях, тестуванні; не виявив належної активності при обговоренні усних питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи, недостатньо використовував додаткову літературу; виконав не всі завдання для самостійної роботи; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до оформлення, студент після закінчення семестру може отримати від 64 до 74 балів, що відповідає оцінці "D" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв основні теоретичні положення дисципліни; на значну частину матеріалу давав репродуктивні відповіді; виконав окремі завдання модульного контролю та індивідуальне завдання,

але допускав значну кількість суттєвих помилок при усних та письмових відповідях, тестуванні; не розумів сутності питань; не виявив належної активності на заняттях, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував основну та додаткову літературу; не брав участь у виконанні колективних завдань, студент після закінчення семестру може отримати 60-63 балів, що відповідає оцінці "E" за шкалою ECTS.

Якщо студент: фрагментарно оволодів теоретичними питаннями, що становить незначну частину навчального матеріалу, поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не проявляв активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; виконав індивідуальне завдання та завдання для самостійної роботи, не дотримуючись вимог до оформлення; не виконав завдання модульного контролю, студент після закінчення семестру може отримати від 35 до 59 балів, що відповідає оцінці "FX" за шкалою ECTS.

Якщо студент: оволодіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, предметів, явищ тощо; поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не виявив активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових

відповідях, тестуванні: на підсумковому занятті не зміг розкрити зміст окремих питань, передбачених програмою дисципліни; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; не виконав завдання для самостійної роботи та індивідуальне завдання; не брав участь у виконанні колективних завдань; не виконав завдання модульного контролю, студент після закінчення семестру може отримати від 1 до 34 балів, що відповідає оцінці "F" за шкалою ECTS.

4. Рекомендована література

1. Конституція України. К., 1996.
2. Цивільний кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003р. К.: Істина, 2003. 368с.
3. Цивільний кодекс України: Коментар. Харків: ТОВ “Одіссей”, 2003. 856с.
4. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч./ За заг.ред. Я.М.Шевченко. К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004. ч.1. 692с.
5. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 ч./ За заг.ред. Я.М.Шевченко. К.: Концерн “Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004. ч.2. 896с.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України/ За ред. В.М.Коссака. К.: Істина, 2004. 976с.
7. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар/ За ред. розробників проекту Цивільного кодексу України. К.: Істина, 2004. - 928с.
8. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України/ За заг.ред В.К.Мамутова. К.: Юрінком Інтер, 2004. 688с.

5. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

www.library.vn.ua – Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К. А. Тімірязєва.

scholar.google.com.ua – Пошукова система наукових публікацій.

www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Мельничук М.О.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації самостійної роботи студентів

I освітнього ступеня «бакалавр»

спеціальності 081 «Право»

Видавничо-редакційний центр

Вінницького національного аграрного університету

21008, Вінницький р-н, с. Агрономічне, вул. Сонячна, 3